

EDUCACIÓ: L'ESCUT NECESSARI

Albert Catalán

Beure palo mallorquí, aigua calenta amb rodanxes de llimona, infusió d'artemísia, te d'alls, llet de dona, orina infantil, metanol, etanol, infusió de gingebre, cafè... Gargaritzar amb sal; fer bafs amb aigua calenta o amb infusió d'eucaliptus; ingerir clorur de sodi, vitamina D, clorur de magnesi, aliments fermentats, oli de sèsam, plàtan... Polvoritzar amb lleixiu el cos o beure-s'ho, prendre el sol a més de 25 C, banyar-se amb aigua calenta, practicar sexe cada dos dies... Aquests són només alguns dels pretesos remeis antivirals que han circulat per les xarxes durant aquests dies de confina-

ment i que cauen massa sovint en un terreny adobat per la credulitat de molta gent. Pseudoteràpies diverses, absolutament inútils i, en alguns casos, prou perilloses.

Com s'ha dit abastament, aquesta és una malaltia sobre la qual se sap ben poc, encara. I l'elevat grau d'incertesa, que es manté després de mesos d'haver aparegut al planeta, fa que tots girem la vista cap a la investigació científica i cap al sistema de salut en cerca de protecció front al perill cert de ser envaïts per aquest ésser tan petit i perillós, que viatja per tot el món sem-

pre amb dues companyes: la por i la ignorància. Un clàssic en les epidèmies de qualsevol època. En tot cas, no deixa de sorprendre'm que en els temps actuals, a societats plenament escolaritzades i amb extraordinaris mitjans i xarxes de comunicació al seu abast, circulin amb tanta facilitat i ressò tota mena d'informacions enganyoses i superxeries, que s'accepten i difonen amb tanta frivolitat, i a voltes amb greu risc per a les vides.

Pens, en tot cas, que aquests sospitosos consells, a voltes innocus però també, en ocasions, temeraris, no és la ciència

o el sistema sanitari qui els pot evitar, tot i que siguin també imprescindibles. Hi ha un altre escut que ens cal quan, tot sols, hem de prendre diàriament decisions per protegir-nos a nosaltres i protegir els altres, quan hem d'acceptar o rebutjar un consell suposadament sanitari o filtrar de forma adient la informació pretesament científica sobre dades estadístiques, origen de la pandèmia, profilaxis i teràpies, protocols d'investigació biomèdica, etc. I també hem de menester aquest escut per rebutjar les inevitables teories de la conspiració; quan hem de resistir les manipulacions i desvetllar les tergiversacions; quan hem de mostrar-nos crítics i actius davant aquells que, com sempre ha succeït, cerquen de treure profit econòmic, polític o ideològic de les desgràcies; quan hem d'organitzar-nos per defensar els béns i els serveis públics perquè ho continuïn sent i perquè millorin...

Aquest escut, aquesta eina de protecció personal i col·lectiva, es diu educació. Perquè és d'un bon sistema educatiu –tan necessàriament públic com la sanitat– d'allà on surten els bons investigadors, els bons sanitaris, els bons professionals en general, però, ni

més ni menys, també els ciutadans i ciutadanes crítics, amb prou formació científica i humanística, amb anticossos contra els virus de la ignorància i l'estupidesa, i amb coratge i eines per defensar un model de món solidari, socialment just i ambientalment respectuós.

Aquest escut, aquesta eina de protecció personal i col·lectiva, es diu educació

Confinats a ca nostra, a aquests dies hem rebut diversos escrits, o hem assistit a debats amb un denominador comú: tractar d'acordar quins haurien de ser els trets fonamentals d'un món post-Covid on, ultra estar més preparats per enfrontar col·lectivament episodis sanitaris tan destructius com el d'aquesta pandèmia, fóssim capaços de superar els grans reptes d'una crisi social, econòmica i ambiental que ja és present. Somnis –no sempre coincidents– sobre la societat que voldríem. Es parla sovint dels sistemes públics de sanitat i d'investigació, de com utilitzar de forma

sostenible els recursos, diversificar l'economia i fer-la més verda, aconseguir un transport més eficient i ambientalment respectuós, incrementar el sistema de protecció dels sectors socials més febles, reduir l'impacte de les nostres activitats d'esbarjo, potenciar la cultura...

Idees molt vàlides i desitjables, al meu parer, però entre les quals trob a faltar, massa sovint, propostes adreçades no tan sols a dotar suficientment la nostra escola pública amb prou recursos econòmics, equipaments i els millors docents, sinó també per canviar profundament el model educatiu perquè pugui respondre a la crisi de crisis i en què ens trobam. Una educació que haurà de replantejar-se seriosament els seus objectius i les seves metodologies, una educació que ha d'ocupar, amb urgència, el centre del debat social i polític i comptar amb la implicació dels millors professionals. Encara hi som a temps.

(1) Moreno Tarín, S. (15/05/2020). L'arribada de la COVID-19 en un context d'emergència climàtica. Les conseqüències d'una crisi de crisis. Mètode, Universitat de València. 11/05/2020. <https://metode.cat/noticies/covid19-emergencia-climatica.html> ■